

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СТИМУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Анотація. Проаналізовано недоліки існуючого механізму стимулювання зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями. Запропоновано напрямки вдосконалення механізму стимулювання зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Аннотация. Проанализированы недостатки существующего механизма стимулирования занятости людей с ограниченными физическими возможностями. Предложены пути усовершенствования механизма стимулирования занятости людей с ограниченными физическими возможностями.

Annotation. Analysis of lacks of existing mechanism of stimulation of employing people with limited physical abilities has been made. The ways of improvement of mechanism of stimulation of people employment with limited abilities are offered.

Ключові слова: рівень зайнятості, рівень працевлаштування, механізм стимулювання зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Подолання кризових явищ у сфері зайнятості та на ринку праці великою мірою пов'язане із встановленням в якості головних напрямів соціальної політики пріоритетів щодо збереження трудового потенціалу та соціального захисту населення від безробіття, особливо людей з обмеженою конкурентоспроможністю [1]. До останніх зокрема відносимо молодь, жінок, осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Рівень соціального захисту населення в нашій країні в умовах хронічної інфляції не дає змоги повною мірою задовольнити найсуттєвіші потреби людей з особливими потребами, які потерпають не лише від матеріальних нестатків, а, в багатьох випадках, також від усвідомлення власної нереалізованості та соціальної незатребуваності в суспільстві. У таких умовах усе більше інвалідів намагаються змінити своє життя шляхом пошуку підходящої роботи та, в разі потреби, підвищити рівень своєї кваліфікації або набути нової спеціальності для подальшого працевлаштування [2].

Для ефективної реалізації проголошеного державою права на працю людей з особливими потребами та забезпечення отримання підходящої роботи інвалідами, які бажають працювати, особливої актуальності набуває постійна підтримка процесу їхнього працевлаштування та збільшення кількості зайнятих інвалідів у державних та громадських установах і на підприємствах. Основні напрями проведення державної політики зайнятості, затверджені Указом Президента України № 588/2011 "Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями" [3], Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 року № 716 та Державною програмою розвитку системи реабілітації та трудової зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями, психічними захворюваннями та розумовою відсталістю на період до 2011 року [4], передбачають:

державну підтримку осіб з обмеженими фізичними та розумовими можливостями, яка здійснюватиметься відповідно до Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" шляхом їх гарантованого працевлаштування у межах встановленого Законом нормативу робочих місць і впровадження механізму заохочення роботодавців до працевлаштування інвалідів;

удосконалення механізму сприяння зайнятості осіб з обмеженими фізичними та розумовими можливостями, що пов'язане з ефективними використанням коштів Фонду соціального захисту інвалідів для створення робочих місць (у тому числі з використанням гнучких форм організації праці, застосуванням надомної праці), сприянням підприємницькій діяльності, а також активізацією роботи державної служби зайнятості, що пов'язана з їх професійною орієнтацією, навчанням та працевлаштуванням.

В Україні поряд зі збереженням у складі населення стабільної високої частки осіб з функціональними обмеженнями спостерігається зростання чисельності працюючих інвалідів. Однак, незважаючи на це, питома вага інвалідів, що охоплені трудовою зайнятістю, все ще залишається невисокою. Проблема працевлаштування людей з обмеженими можливостями є для України вкрай нагальною і потребує нових, неординарних рішень.

Аналіз статистичних даних свідчить про низьку соціальну ефективність системи стимулювання зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями. Так, серед осіб з інвалідністю через службу зайнятості працевлаштовується лише третина з тих, які перебувають на обліку [5].

Упродовж п'яти останніх років населення України зменшилося на 2 %, а кількість інвалідів зросла на 5,5 % і на початок 2010 року становила 2,6 млн осіб, або майже 6 % загальної кількості населення. Про це ZAXID.NET повідомили в прес-службі Рахункової палати. План створення у 2007 – 2011 роках робочих місць для працевлаштування інвалідів за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів на початок II півріччя 2010 року виконано, за даними Фонду, на 78 %: створено понад 9 тис. робочих місць. Водночас аудитом встановлено, що

Як свідчать результати аудиту, кількість працевлаштованих інвалідів з кожним роком зменшується як через небажання роботодавців працевлаштовувати їх, так і через низьку активність самих інвалідів. Отже, необхідні заходи державного регулювання, спрямовані на економічне стимулювання роботодавців щодо працевлаштування інвалідів, а також на запровадження нових форм працевлаштування. Основні причини виявлених аудитором проблем – це відсутність з боку Мінпраці належної координації та організації діяльності державних органів, що відповідають за професійну реабілітацію інвалідів [6].

Література: 1. Лібанова Е. Ціннісні орієнтації та соціальні реалії українського суспільства / Е. Лібанова // Економіка України. – 2008. – № 10. – 135 с. 2. Безмежні можливості людей з інвалідністю // Робота : газета Харківського обласного центру зайнятості. – 2011. – № 10. – 4 с. 3. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями : Указ Президента України № 588/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/13584.html>. 4. Про затвердження Державної програми розвитку системи реабілітації та трудової зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями, психічними захворюваннями та розумовою відсталістю на період до 2011 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 716 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/716-2007-%D0%BF>. 5. Лесько О. Й. Соціально-економічні аспекти зайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями / О. Й. Лесько, І. Г. Мельник // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2002. – Вип. 138. – С. 96. 6. Проблема працевлаштування інвалідів залишається невирішеною // Відомості-UA.com 21 жовтня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vidomosti-ua.com/news/15684>.